

¹ Però com que la hi acceptà l'AcEsp. la repeteix per al cat. *dropo* AlcM. Peralta i Borao que no es fiquen en etimologies donen el significat real en aragonès. Tampoc en català, ni a Val. ni enlloc., no crec que hagi existit el significat 'pícaro': reparam que si en l'adagi de Ros significués 'home de males arts', l'adagi no tindria solta, car fóra dir un «truism» o raó de peu de banc. Tampoc no té gaire gràcia llavors en el romanç ni a la *Rondalla de Rondalles*, encara que en aquesta el model conceptista i l'acrobatisme verbal obliga a una expressió més o menys paradoxal: però diu que els moixons fent el ronsa no s'hi acosten i no es poden agafar.

² En el DCEC II, 911a9-21 vaig confirmar definitivament l'etimologia *hydropicus* per al port. *trópego* i el nostre *dropo*, indicant que en castellà Nebrija recull *tropico* per a 'hidròpic' i per a 'hidropesia', i que ja en la *GrConqUltr.*, c. 1330 apareix *drópico* per a 'hidròpic'. I posant el canvi de *dr-* en *tr-* en la mateixa categoria que en *drapo* > *trapo*, *dragar* > *tragar*. En català mateix es va usar *itròpic* com a nom de malaltia, amb un sentit sovint més vague que el del mal anomenat pròpiament així: «té lo ventre de la ànima *itròpicha* e que no-s pot sadollar», StVicentF (*Quar.*, 155.88); «quant la orina serà quasi blanca --- aquest (és) *itròpic*», *Receptari de Micer Joan* (val., 1460, *BABL* VII, 327); amb un derivat en *-at*: «dos rius, contraris en color, / --- / après qu'un pauc n'aguí testat, / lo meu cors hac *itròpicat* / e portat a perill de mort: / quar lo beure -m donà pus ardor e set quant mays bevia», BMetge (*Fort e Prud.*, Riq., 40.256). Quant a l'abstracte, com a nom de la malaltia pròpia, ja ens consta en el S. XVI: «MALALTIES --- *hydropesia*: aqua intercutem, hydrops», OPou (*ThPu.*, 238).

DROSÒMETRE, cpt. savi del gr. *δρόσος* 'rosada' amb *μέτρον* 'mesura'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

Drosometria (id.). *Droseràcies*. Derivat savi de *δροσέρως* 'humit de rosada', derivat de *δρόσος*.

Druda, druderia, V. drut

Drugo 'còdol', en vaig proposar una etimologia més raonable que la suggerida per AlcM, en el DCEC I, 197b26 (veg. JOROBÀ, DROGA), però ara em sembla més convincent suposar un origen onomatopèic com el del cat. *truc* 'còdol de platja' (pels trucs o cops que van donant quan els alcen les onades).

Druida, druidessa, druidic, druidisme, V. driade.

DRUPA, pres del ll. *druppa* 'oliva madura', i aquest, del gr. *δρῦππα* id., forma abreujada de *δρῦππετής* 'madur, que cau de l'arbre', cpt. de *δρῦς* 'arbre' i *πίπτω* 'jo caic'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

DERIV.: *Drupaci* [id.]. *Drupéola*.

CPT.: *Drupifera*.

DRUSA, pres del fr. *druse*, i aquest, de l'al. *druse*. id. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta* (mal escrit amb *-ss-*).

DRUT, 'amant, amistançat', no és mot pròpiament català, sinó terme occità dels trobadors, que significà originàriament 'gallard, ufanós' aplicat pròpiament a la vegetació (cf. fr. *herbe drue*) i s'aplicà després a l'home o la dona potents o sensuals: d'un mot pre-romà *drūtos* 'fort, vigorós', indoeuropeu, i probablement no cèltic. □ 1.ª doc.: S. XIII: Llull, *CostTort.*, *Set Savis*.

No donaré els contextos essent així que no estem en el cas d'un mot que fos pròpiament català. I em limito a citar passatges del cat. antic on apareix el mot: Llull, *Merav.*, *NCl.* IV, 59; *Set Savis*, vv. 1324, *CostTort.* ed. Ol., pp. 242, 291, 359; JRoig, *Spill*, 7051. En aquest i en els *CostTort.* el femení *druda*.

No essent un mot estrictament català podrem limitar-nos a concises referències quant al problema etimològic. Etimologia essencialment demostrada per Jud, en el seu magistral article *Zur Geschichte und Herkunft von frz. dru*, *ARom.* VI, 1922, 313-39; amb algunes addicions del FEW III, 164-7, i Bolelli, *ItDial.* XVII, 192; cf. també Loth, *RCelt.* XXXVIII, 174-6, i Pedersen. L'essencial de la tesi de Jud fou que era un mot pre-romà i no pas germànic com s'havia cregut, i que la forma primitiva havia de ser *drūto-* 'gallard, ufanós' i no pas un **dluro-* gal ni un gòt. *druths. En aquell temps es donava per descomptat que els mots preromans de la Gàl·lia eren sempre o quasi sempre cèltics, així ho diu encara Wartburg, i Jud es limità a no pronunciar-se gaire rotundament quant al celtisme.

Després ha indicat Pokorny, *Indogerman. Etym. Wb.*, 217.3, que no hi havia prou base en cèltic, però sí excel·lent en les llengües bàltiques i altres d'indoeuropees orientals: lit. *drūtas* 'fort', també *driūtas* 'fort, sòlid', també representat en topònims prussians i amb una àmplia família indoeuropea (entre altres paleosl. *sū-dravū* «salvus», 'sa', irani ant. *druva-* 'sòlid, ferm, sa', pruss. ant. *druwit* 'tenir fe, creure': Benveniste, *Voc. Inst. Ie.* I, 408; Walde-H., s. v. *durus*).¹

⁴⁰ Doncs, sorotàptic i no cèltic.

DERIV.: *Druderia* 'concupinat' [Llull].

¹ Cf. encara Weisgerber, *Rben. Ge-Ce.*, 91: «nom de persona gal TRUT-, que es llatinitza com a DRUT-. *Koisīs Truitiknos* en la inscripció bilingüe de Todí, traduït al llatí com a *Coisīs Druti Filius*». Jo més aviat entendria que DRU- és la forma pre-romana i TRU- la llatinització del grup consonàntic, per bé que els cisalpins barreassin una mica els conceptes.

⁵⁰ DUAI, tela antiga provinent de *Douai* ciutat del Flandes francès. □ 1.ª doc.: fi S. XIV.

«Tota dona d'onor deu haver vestidura d'aur e de *duay* e de burell», Eiximenis (*Dones*, § 54, f^o A42r 2.5); l'incunable porta *duax*, que pot ser forma inspirada en *Roaix* < fr. *Roubaix*, que Cervert de Giro-na esmenta com a nom de les *infiles* de *Roaix*. El context implica que el *duai* era millor que el burell i no tan luxós com l'aur.

⁶⁰ *Dual, dualisme, dualitat, V. dos*